

Aan de gemeenteraad

Datum : 27 januari 2026
Zaaknummer : 4918421
Contactpersoon : Floor Riethorst
Telefoonnummer : 026 3774661

Onderwerp: Stedenbouwkundig plan Bestuurskwartier Paleis van Justitie

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons besluit om het Stedenbouwkundig plan Bestuurskwartier Paleis van Justitie vast te stellen.

Inleiding

Het Paleis van Justitie is de locatie van de rechtbank Gelderland en het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Het Paleis van Justitie is op een strategische plek gelegen en geeft vorm aan onze binnenstad.

Het Paleis van Justitie is een belangrijke werkgever in Arnhem en cruciaal voor de rechtspraak in de regio. Het Paleis van Justitie hier in Arnhem heeft een belangrijke functie voor ons land. Daarnaast is het ook een cruciale locatie in onze stad. Het gebouw en de omgeving geven vorm aan ons centrum. Het Paleis van Justitie is aan een grondige vernieuwing en uitbreiding toe.

Wij zijn blij en trots dat het Rijksvastgoedbedrijf en De Rechtspraak gaan investeren in dit voor onze stad zo belangrijke gebouw. En daarmee geeft deze ontwikkeling ons de kans om een aantal belangrijke ambities te verwezenlijken.

Wat voorafging

In 2021 zijn na een intensief gezamenlijk planvormingsproces tussen het Rijksvastgoedbedrijf, Paleis van Justitie, de provincie en de gemeente de [Ruimtelijke Randvoorwaarden voor het Bestuurskwartier](#) door uw raad vastgesteld. De ambitie is om een toekomstbestendig en duurzaam stuk binnenstad, vitaal en levendig, te verbinden met de rest van de binnenstad waarbij door de toevoeging van andere functies een gemengder en levendiger profiel kan ontstaan. Met openbare ruimte die klimaatadaptief is, met een aangenaam stadsklimaat.

Datum: 27 januari 2026
Zaaknummer: 4918421
Pagina: 2

Vorig jaar hebben wij u [geïnformeerd over de voortgang van het project](#) en over de start met het opstellen van een stedenbouwkundig plan. Het Stedenbouwkundig plan Bestuurskwartier is een verdere uitwerking van de Ruimtelijke Randvoorwaarden uit 2021.

Het afgelopen jaar hebben het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente gezamenlijk hard gewerkt aan dit stedenbouwkundig plan en we zijn blij het u hierbij te kunnen aanbieden.

Stedenbouwkundig plan Bestuurskwartier Paleis van Justitie

Dit deel van het centrum, het gebied rondom het Paleis van Justitie en het stadhuis, is nu monofunctioneel en sterk versteend. Na kantoor tijden is het er stil en voelt het er wat onprettig aan.

Het bestaande Paleis van Justitie (Walburgstraat 2) en de naastgelegen kantoren aan de Walburgstraat 4 zijn verouderd en door aangepaste (veiligheids)eisen en functionele behoeftes volstaan de huidige panden niet meer. Een grondige renovatie van het monumentale deel is noodzakelijk.

De aangepaste (veiligheids)eisen hebben impact op de ruimtelijke, programmatische en logistieke werking van de omgeving.

Het is de ambitie van het Rijksvastgoedbedrijf om een verbeterd onderkomen voor het Paleis van Justitie te bewerkstelligen en daarnaast is het een gezamenlijke ambitie van het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente om van het Bestuurskwartier een levendig deel van de binnenstad te maken.

Dit stedenbouwkundig plan zorgt ervoor dat het vernieuwde Paleis van Justitie wordt ingepast, dat er ruimte komt voor een meer gevarieerd programma door wonen toe te voegen én dat er een nieuw groen stadshof ontstaat.

Met het vergroten van de maat voor de openbare ruimte in het binnengebied van het Bestuurskwartier ontstaan er kansen voor een goed verblijfsklimaat en voor het realiseren van verschillende duurzaamheidsambities. Voor de levendigheid van het Bestuurskwartier en het realiseren van een betere verbinding tussen historische binnenstad en de Rijnkade komen routes en entrees voor voetgangers en fietsers door het gebied.

Het toevoegen van woningbouw voorziet in de Arnhemse woningbehoefte. Het toevoegen van woningen en voorzieningen op de begane grond draagt bij aan het verlevendigen van het gebied.

Veranderende omstandigheden ten opzichte van de Ruimtelijke Randvoorwaarden

Sinds het vaststellen van deze Ruimtelijke Randvoorwaarden zijn er omstandigheden die aanleiding geven om deze op onderdelen anders in te vullen.

- Vanuit de vernieuwing van het Paleis van Justitie is een gefaseerde ontwikkeling van het Bestuurskwartier noodzakelijk.

Datum: 27 januari 2026
Zaaknummer: 4918421
Pagina: 3

- De locatie Walburgstraat 4 zal gedurende de vernieuwing van het Paleis van Justitie essentieel blijven voor het operationeel kunnen zijn voor de rechtspraak. Na de totstandkoming van het geheel vernieuwde complex is het Rijksvastgoedbedrijf van plan deze locatie af te stoten.
- De veiligheidseisen waaraan voldaan moet worden ten aanzien van het Paleis van Justitie zijn afgelopen jaren verzwakt. Consequenties van deze eisen maken we expliciet en deze worden ruimtelijk ingepast, bijvoorbeeld de route van het vervoer van verdachten van en naar het Paleis van Justitie.
- Vanwege die veiligheidseisen is medegebruik door andere partijen ten behoeve van een levendige plint niet mogelijk.

Openbare fietsenstalling

Op de politieke avond van 7 juli 2021 bij de behandeling van het Vaststellen Ruimtelijke Randvoorwaarden Bestuurskwartier heeft wethouder Bouwkamp u toegezegd bij de verdere uitwerking van de plannen voor het Bestuurskwartier te kijken of er een openbare fietsenstalling in dit gebied gerealiseerd kan worden.

Het fietsparkeren voor bezoekers van het Paleis gebeurt nu nog op het Walburgplein, dit zal tijdens de ingrepen aan het gebouw zo blijven. Het is nog steeds onze ambitie om hiervoor op termijn een passende gebouwde publieke fietsenstalling te vinden nabij de ingang van het Paleis. Dit als onderdeel van ons beleid om overdekte publieke stallingen te realiseren.

Een mogelijke locatie is in het (nieuwe) gebouw aan de groene stadshof. Dit is ook zo opgenomen in het stedenbouwkundig plan. De parkeervoorziening is bij voorkeur bovengronds, dan wel met een goede comfortabele helling ondergronds. De definitieve locatie van de fietsenstalling wordt gezocht in het Ontwikkelperspectief binnenstad dat momenteel wordt opgesteld.

Consequenties

Door dit plan krijgt het Paleis van Justitie ruimte om uit te breiden aan de zuidzijde. Hierdoor ontstaat er ruimte voor het Rijksvastgoedbedrijf om de panden aan de Walburgstraat 4 af te stoten. Op deze kavels ontstaat dan ruimte om de door Arnhem gewenste groene doorgang richting de Rijn te realiseren.

Communicatie

Op 17 november 2025 is een informatieavond georganiseerd voor bewoners en ondernemers in de omgeving van het Paleis van Justitie. Hierbij waren ook vertegenwoordigers van het Rijksvastgoedbedrijf, De Rechtspraak en de gemeente aanwezig.

Later in diezelfde week is een gesprek geweest met een vertegenwoordiging van de bewoners van Eusebiusbuitensingel 14-26 (appartementen boven de voormalige Cocomat-locatie).

Datum: 27 januari 2026
Zaaknummer: 4918421
Pagina: 4

De reacties op het plan waren overwegend positief. Voor meer informatie zie de bijlage bij het Stedenbouwkundig plan Participatieverslag SKP Bestuurskwartier.

Financiën

Met het vaststellen van dit stedenbouwkundig plan gaat de gemeente nog geen financiële verplichtingen aan. In het stedenbouwkundig plan zijn uitwerkingskaders en ambities opgenomen voor het ontwerp en de inrichting van de openbare ruimte. Om al die ambities te verwezenlijken moeten nog middelen worden gevonden en/of gereserveerd. In de vervolgfases brengen we deze kosten in beeld. Ook wordt verkend hoe deze kosten aan de verschillende deelontwikkelingen in het Bestuurskwartier toegedeeld moeten worden en daarmee tussen partijen verdeeld worden. Dan zullen wij ook waar nodig met voorstellen komen hoe deze te dekken.

Intentieovereenkomst

De verbouwing en uitbreiding van het Paleis van Justitie is een complexe operatie die in fases en gedurende meerdere jaren gaat plaatsvinden. Per fase en per ontwikkellocatie bekijken we welke grondtransacties er nodig zijn en onder welke voorwaarden deze plaatsvinden.

Alvorens tot een samenwerkingsverband over te gaan, sluiten het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente een Intentieovereenkomst (IOK). Het doel hiervan is om gezamenlijk de (financiële) haalbaarheid en uitvoering van de herontwikkeling van het Bestuurskwartier te onderzoeken, binnen de kaders van het voorliggend stedenbouwkundig plan. Beide partijen dragen daarbij verantwoordelijkheid voor de naleving en uitvoering binnen de eigen bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsgrenzen.

Met deze IOK werken het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente de voorwaarden, uitgangspunten en afspraken voor de samenwerking uit om de gewenste herontwikkeling van het Bestuurskwartier mogelijk te maken. Als de verkenning (positief) is afgerond, wordt een samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoeringsfase gesloten.

Vervolg

Nu het Stedenbouwkundig plan is vastgesteld, kan het Rijksvastgoedbedrijf verder met de plannen voor het ontwerp van het Paleis van Justitie. Het Rijksvastgoedbedrijf zal het initiatief nemen voor het ruimtelijk juridisch proces.

Na afronding van de renovatie en nieuwbouw van het Paleis van Justitie verlaat De Rechtspraak het pand Walburgstraat 4. In de intentieovereenkomst hebben partijen afgesproken dat verkend gaat worden of de gemeente dit pand/ deze grondpositie gaat overnemen van het Rijksvastgoedbedrijf.

Datum: 27 januari 2026
Zaaknummer: 4918421
Pagina: 5

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

P. Sennema

A. Marcouch

Bijlage

- Stedenbouwkundig plan Bestuurskwartier, deелuitwerking Paleis van Justitie d.d. 20 januari 2026, met bijlagen